

Engelsk

Fellesfag studieforbereidende

Omfang: 140 årstimer (5 uketimer)

Formål og perspektiv

Engelsk er et ferdighets-, kunnskaps- og erkjennelsesfag der elevene møter et verdensspråk. Sammen med språktilegnelsen gis elevene muligheter til å utvikle innsikt i mangfoldet i den engelskspråklige verden. Gjennom arbeidet med faget kan elevene bli seg sitt eget ståsted bevisst, både i en historisk og global kontekst. Faget formidler forståelse for hvordan språk, samfunn og kultur alltid er i utvikling.

På videregående trinn skal elevene opparbeide språklig sikkerhet innenfor ulike kommunikasjonssituasjoner. Undervisningen bestreber seg på å fremme språklig og intellektuell fleksibilitet og fremme kreativitet. Den faglige formidlingen skjer ved at elevene på grunnlag av egen erfaring bidrar til språklig og kulturell begrepsdannelse. Faget gir en innføring i kultur- og historiekunnskap tilknyttet den engelskspråklige verden. Å tilegne seg det engelske språket innebærer å gå i dialog med språket som bærer av ulike perspektiver. Disse perspektivene spenner fra det nasjonale til det internasjonale, fra individ til samfunn, og sees i lys av geografiske, historiske og kulturelle utviklingslinjer. Engelsk spiller en unik rolle i verdenssamfunnet som *lingua franca* og første- og andrespråk i mange land. Fra et steinerpedagogisk perspektiv tar en utgangspunkt i at barn og ungdom har i seg en interesse og omsorg for verden. Gjennom analyse og refleksjon tar engelskfaget sikte på å utvikle elevenes forhold til verden fra det intuitive til en bevisst forståelse. Slik styrkes også gjennom engelskfaget elevenes opplevelse av å være ansvarlige medborgere i en globalisert verden.

Kjerneelementer

Språkforståelse og kommunikasjon

Å tilegne seg et annet språk er å utforske og gjennomskue dette språkets grammatikalske strukturer slik at eleven selv kan skape mening og uttrykke seg med flyt og sammenheng. Eleven skal forstå og selv gjøre seg forstått i ulike kommunikasjonssituasjoner, muntlige og skriftlige.

Historisk og kulturelt mangfold

Ved å gå i dialog med ulike tekster og kulturuttrykk styrkes elevens interkulturelle forståelse. Gjennom dypdykk i historiske begivenheter og se disse i en større sammenheng utvides elevenes perspektiv og bevissthet rundt nasjonale og internasjonale forhold. Slik bevisstgjøres også eleven sitt eget ståsted som medborger i verden.

Litteratur i perspektiv

Å lese og samtale om litteratur gir grunnlag for både personlig og faglig vekst. Møter med ulike tekster, historier og karakterer gir et bredere grunnlag for identitetsdannelse og større forståelse for medmennesker.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- bruke formålstjenlige strategier i språklæring, tekstskaping og kommunikasjon
- anvende kunnskap om grammatikk og tekststruktur i språklæringen
- tilegne seg og anvende et presist og variert vokabular som er tilpasset kontekst
- uttrykke seg nyansert og presist med flyt og sammenheng, idiomatiske uttrykk og varierte setningsstrukturer tilpasset formål, mottaker og situasjon
- bruke det engelske språket kreativt
- gjøre rede for andres synspunkter og bruke og følge opp andres innspill i samtaler og diskusjoner om ulike emner på engelsk
- bruke digitale verktøy på en formålstjenlig måte
- bruke ulike kilder på en kritisk, hensiktsmessig og etterrettelig måte
- undersøke og gjøre rede for kulturelle- og historiske forhold i den engelskspråklige verden
- kunne reflektere over samfunns- og kulturelle forhold i den engelskspråklige verden og sammenligne dem med egen samfunnsmessig og kulturell bakgrunn
- diskutere litteratur med relevant terminologi
- drøfte tekst i kontekst
- presentere kunnskap om engelsk som verdensspråk og reflektere over det engelske språkets rolle i en global verden

Innhold og arbeidsmåter

Opplæringen i engelsk tar sikte på å imøtekomme både individet og klassen som språkfelleskap. I undervisningen vektlegges elevenes evne til å lytte, være i dialog og ytre seg på engelsk i klassen. Den gode samtalen – både mellom elever og i full klasse – er en sentral del av faget. Det legges vekt på elevenes evne til å gjennomføre prosjekter både alene og i samarbeid med medelever.

I engelskfaget skal eleven møte ulike tekster, det være seg digitale, formelle og uformelle, sakprosa og skjønnlitterære tekster. Læreren velger tekstene med utgangspunkt i alderstrinnet, men i dialog med elevene og med blick for hvor den unike klassen er i sin læringsprosess. Det er viktig å lese fullstendige litterære verk, fordi dette fremmer dybdelæring og står som motvekt til samtidens fragmenterte tekstunivers.

Faget tilbyr estetiske erfaringer som aktiviserer hele mennesket. Gode eksempler på estetiske og kreative arbeidsmetoder er arbeid med dramatisering, rollespill og tekstresitasjon. En kan gjerne også spille på elevenes studieprogram eller interesser.

Opplæringen tar sikte på å vekke elevens nysgjerrighet for språket som fenomen: Hva er spesielt for engelsk? Hvordan har det engelske språket utviklet seg? Hva er likt og forskjellig fra norsk og andre språk elevene kjenner til? Gjennom å fremme en slik undring kan elevene få en utforskende tilnærming til faget. Et tema som særlig kan vekke denne nysgjerrigheten, er arbeid med idiomatiske uttrykk.

Mye av det skriftlige arbeidet gjøres for hånd for å fremme læring. Elevene skal også utvikle og anvende digitale ferdigheter i egen språklæring. Utviklingen av ferdigheter i engelsk går fra å utforske språket til å kunne samhandle med andre, skape tekster og tilegne seg kunnskap ved å innhente, utforske og kritisk vurdere informasjon fra ulike engelskspråklige kilder. Resonnerende tenkning og systematisk tekstbearbeidelse øves i skriftlige arbeider. Gjennom analyse og tolkning av ulike litteratur lærer elevene å sette litterære tekster inn i en større historisk og språklig sammenheng. Språklæring er grunnleggende prosessuelt, der utvikling skjer gjennom jevn øving i møte med ulike arbeidsformer. Engelskfaget er også grunnleggende tverrfaglig og har mange muligheter for å arbeide med for eksempel engelskspråklig historie, samfunn og litteratur. Målet med engelskundervisningen er at elevene skal utvikle seg til skolerte samtalepartnere med et egnet språklig og kulturelt repertoar.

Vurdering

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og bidra til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser kompetanse i faget når de uttrykker seg på engelsk skriftlig og muntlig, bruker grammatiske begreper, bruker språket kreativt og utforsker kultur, samfunn og historie i den engelskspråklige verden. Underveisvurderingen skal veilede elevens videre læringsprosess. Tilbakemeldingene elevene får underveis i faget, skal hjelpe elevene til selv å reflektere over og vurdere eget arbeid. Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning i faget. Elevene skal være med på å vurdere eget arbeid, og de bør tas med på råd når kriteriene for en vurderingssituasjon skal utarbeides. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i faget. Elevene skal få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, egen utvikling og hva de kan jobbe med videre. Elevene skal også ha mulighet til å veilede hverandre. Læreren skal gi veiledning til videre læring og tilpasse opplæringen til hver enkelt elev.

Standpunktvurdering

Sluttvurdering i engelsk er en standpunkt karakter. Fastsettelse av standpunkt karakter i faget er basert på en helhetlig vurdering av elevens kompetanse slik den kommer fram i den avsluttende fasen av opplæringen. Det er viktig at vurderingssituasjonene i den siste fasen av opplæringen er utformet med tanke på at elevene kan få vist kompetanse på flere og varierte måter innenfor muntlig og skriftlig språk, samt at de gir et helhetlig bilde av elevens kunnskaper og ferdigheter innenfor fagets kompetansemål og kjerneelementer.